

Sygn. akt: I C 1900/21

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2022 r.

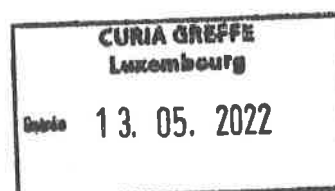
Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:
Przewodniczący – asesor sądowy Giorgio De Angelis
po rozpoznaniu w W. w dniu 18 marca 2022 r.
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z powództwa (Z.) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł.
przeciwko (A.), Spółce Akcyjnej w W.
o zapłatę

postanawia:

1. na podstawie artykułu 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o udzielenie odpowiedzi na następujące pytanie:

Czy artykuł 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U.UE.L.2008.133.66 z dnia 2008.05.22) w kontekście zasady skuteczności prawa Unii Europejskiej należy rozumieć w ten sposób, że konsument, albo przedsiębiorca na którego konsument przelał swoje uprawnienia wynikające z tego przepisu dyrektywy, może żądać na jego podstawie wydania od kredytodawcy egzemplarza umowy (jak również regulaminów stanowiących część umowy), oraz informacji dotyczącej spłaty kredytu, które są niezbędne do zweryfikowania prawidłowości obliczenia środków wypłaconych konsumentowi z tytułu zwrotu proporcjonalnej części całkowitych kosztów kredytu w związku z jego wcześniejszą spłatą oraz niezbędnych do wytoczenia powództwa o ewentualny zwrot wyżej wymienionych kwot?

2. na podstawie artykułu 177 § 1 pkt 3¹ kodeksu postępowania cywilnego zawiesić postępowanie w sprawie do czasu udzielenia odpowiedzi na pytanie określone w punkcie 1 niniejszego postanowienia.

**UZASADNIENIE -
Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym**

Strony postępowania

- a) **Powód:** (Z) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.
ul. (...) Ł.,
Numer Krajowego Rejestru Sądowego (...)

Reprezentowany przez:

Radcę prawnego M. P.

(...) Spółka Komandytowa

Ul. (...) Ł.

Telefon: (...)

Poczta elektroniczna: (...)

- b) **Pozwany:** (A) Spółka Akcyjna w W.
ul. (...) W.
Numer Krajowego Rejestru Sądowego (...)

Reprezentowany przez:

Radcę prawnego P. B.

(...) Spółka Akcyjna Departament Prawny

ul. (...) W.

Telefon: (...)

Poczta elektroniczna: (...)

Pytanie Sądu odsyłającego

Czy artykułu 16 ust. 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U.UE.L.2008.133.66 z dnia 2008.05.22) w kontekście zasady skuteczności prawa Unii Europejskiej należy rozumieć w ten sposób, że konsument, albo przedsiębiorca na którego konsument przelał swoje uprawnienia wynikające z tego przepisu dyrektywy, może żądać na jego podstawie wydania od kredytodawcy egzemplarza umowy (jak również regulaminów stanowiących część umowy), oraz informacji dotyczącej spłaty kredytu, które są niezbędne do zweryfikowania prawidłowości obliczenia środków wypłaconych konsumentowi z tytułu zwrotu proporcjonalnej części całkowitych kosztów kredytu w związku z jego wcześniejszą spłatą oraz niezbędnych do wytoczenia powództwa o ewentualny zwrot wyżej wymienionych kwot?

Stan Faktyczny w zakresie istotnym dla zadanego pytania

1. (~~Z.~~^A) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zażądała od (...) Spółki Akcyjnej w W. wydania umów kredytu gotówkowego wraz z obowiązującymi dla umowy regulaminem, umowami towarzyszącymi, w szczególności umowami ubezpieczeniowymi i ich ogólnymi warunkami:
 - a) 3 zawartych przez pozwaną i M.M. w dniach 22 marca 2016 r., 8 lutego 2017 r. i 22 maja 2017 r.,
 - b) 2 zawartych przez pozwaną i S. R. w dniach 14 marca 2017 r. i 14 czerwca 2018 r.,
 - c) 4 zawartych przez pozwaną i M. N. w dniach 12 października 2016 r., 4 lipca 2018 r., 22 czerwca 2016 r. i 4 sierpnia 2016 r.,
 - d) 3 zawartych przez pozwaną i P. Z. w dniach 14 listopada 2015 r., 31 grudnia 2015 r. i 16 czerwca 2016 r.
 - e) 1 zawartej przez pozwaną i A. K. w dniu 29 listopada 2017 r.,
 - f) 2 zawartych przez M. M. w dniach 26 maja 2017 r. i 24 lipca 2018 r.,
2. Nadto powód wniósł o zobowiązanie pozwanego do określonego zachowania poprzez podanie określonych informacji związanych z zawartą umową kredytu.
3. Jak wynika ze zgromadzonych w sprawie dokumentów, wyżej wymienione osoby skutecznie przelały na powoda roszczenia o zwrot należności stosownie do artykułu 49 ustęp 1 i 2 w związku z artykułem 5 punkt 6 litera a i b ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (zwrot pozaodsetkowych kosztów kredytu) przysługujące im w stosunku do pozwanego.

Prawo Unii istotne dla udzielenia odpowiedzi

4. *Artykuł 16 ustęp 1 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz. U. UE. L. 2008. 133. 66 z dnia 2008. 05. 22):*

Konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt. W takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy.

5. *Wyrok ETS z dnia 19 czerwca 1990 r., Factortame i in., C-213/89, EU:C:1990:257*

Prawo krajowe i orzecznictwo istotne dla udzielenia odpowiedzi

6. *Artykuł 49 ustęp 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 246):*

W przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą.

W przypadku spłaty części kredytu przed terminem określonym w umowie, ust. 1 stosuje się odpowiednio.

7. *Artykuł 19 § 1 kodeksu postępowania cywilnego:*

W sprawach o roszczenia pieniężne, zgłoszone choćby w zamian innego przedmiotu, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu.

8. *Artykuł 98 § 1 kodeksu postępowania cywilnego*

Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

9. *Artykuł 187 § 1 punkt 1 kodeksu postępowania cywilnego*

Pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać dokładnie określone żądanie, a w sprawach o prawa majątkowe także oznaczenie wartości przedmiotu sporu, chyba że przedmiotem sprawy jest oznaczona kwota pieniężna.

10. *Artykuł 130 § 1 i 2 kodeksu postępowania cywilnego*

Jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym (§ 1).

Po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zwraca pismo stronie. Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu (§ 2).

11. *Artykuł 130^{1a} § 1-3 kodeksu postępowania cywilnego*

Jeżeli pismo procesowe wniesione przez adwokata, radcę prawnego, rzecznika patentowego lub Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych, przewodniczący zwraca pismo stronie bez wezwania do jego poprawienia lub uzupełnienia. Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym (§ 1).

W zarządzeniu o zwrocie pisma wskazuje się braki, które stanowią podstawę zwrotu (§ 2).

W terminie tygodnia od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie pisma strona może je wnieść ponownie. Jeżeli pismo to nie jest dotknięte brakami, wywołuje skutek od daty pierwotnego wniesienia. Skutek ten nie następuje w przypadku kolejnego zwrotu pisma, chyba że zwrot nastąpił na skutek braków uprzednio niewskazanych (§ 3).

12. *Artykuł 248 kodeksu postępowania cywilnego*

Każdy obowiązany jest przedstawić na zarządzenie sądu w oznaczonym terminie i miejscu dokument znajdujący się w jego posiadaniu i stanowiący dowód faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że dokument zawiera informacje niejawne (§ 1).

Od powyższego obowiązku może uchylić się ten, kto co do okoliczności objętych treścią dokumentu mógłby jako świadek odmówić zeznania albo kto posiada dokument w imieniu osoby trzeciej, która mogłaby z takich samych przyczyn sprzeciwić się przedstawieniu dokumentu. Jednakże i wówczas nie można odmówić przedstawienia dokumentu, gdy jego posiadacz lub osoba trzecia obowiązani są do tego względem chociażby jednej ze stron albo gdy dokument wystawiony jest w interesie strony, która żąda przeprowadzenia dowodu. Strona nie może ponadto odmówić przedstawienia dokumentu, jeżeli szkoda, na którą byłaby przez to narażona, polega na przegraniu procesu (§ 2).

13. Artykuł 123 § 1 pkt 1 kodeksu cywilnego

Bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

14. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23.02.2012 r., sygnatura akt V CZ 146/11

Artykuł 98 kodeksu postępowania cywilnego wyraża w zakresie kosztów procesu zasadę odpowiedzialności za jego wynik, co oznacza, że strona przegrywająca sprawę zwraca na żądanie przeciwnika koszty procesu. Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu. Sam fakt, że sprawę przegrała, choćby nawet tylko formalnie, kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą i obowiązuje do zwrotu kosztów przeciwnikowi. O tym, która strona, i w jakim stopniu, wygrała lub przegrała sprawę w zakresie obowiązku zwrotu kosztów procesu decyduje rezultat przeprowadzonego porównania roszczeń dochodzonych z roszczeniami uwzględnionymi. Żadnego znaczenia, dla oceny, czy i w jakim stopniu strona wygrała lub przegrała sprawę, nie ma natomiast to, czy sąd rozstrzygając sprawę podzielił argumentację prawną przedstawioną przez stronę oraz czy uwzględnił podniesione przez stronę zarzuty.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8.02.2012 r., sygnatura akt V CZ 109/11

Co do zasady stroną cofającą środek zaskarżenia uznaje się za przegrywającą sprawę. Jednakże jeśli cofnięcie wynikało z zaspokojenia przez przeciwnika interesów skarżącego, a wniesienie środka zaskarżenia było niezbędne do dochodzenia praw lub obrony skarżącego, to obowiązek zwrotu kosztów może nie obciążać strony cofającej ten środek, lecz ciążyć na stronie przeciwnej.

15. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r. sygnatura akt IV CZ 8/13

W wypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia. Jednakże dopuszczalne jest odstępstwo od tej zasady w sytuacji, gdy powód wykáže, że wystąpienie z powództwem było niezbędne dla celowego dochodzenia praw lub celowej obrony, z uwzględnieniem okoliczności istniejących w dacie wytoczenia pozwu. Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy cofnięcie pozwu jest konsekwencją zaspokojenia przez pozwanego wymagalnego w chwili wytoczenia powództwa roszczenia powoda. W rozumieniu przepisów o kosztach procesu (artykuł 98 kodeksu postępowania cywilnego) pozwanego należy uznać wówczas za stronę przegrywającą sprawę.

16. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r. sygnatura akt IV CSK 82/14

Przerwanie biegu przedawnienia na podstawie artykułu 123 § 1 pkt 1 kodeksu cywilnego następuje co do zasady w granicach żądania pozwu. Przedmiotowa zmiana powództwa, polegająca na tym, że powód występuje z nowym roszczeniem zamiast lub obok roszczenia pierwotnego (artykuł 193 § 3 kodeksu postępowania cywilnego), prowadzi do przerwania biegu przedawnienia, jednak w odniesieniu do nowego roszczenia przerwa nastąpi dopiero w chwili, gdy powód skutecznie dokonał jego zgłoszenia.

17. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r. sygnatura akt III CSK 298/08

Wniesienie pozwu z żądaniem zapłaty zachowku przerywa bieg przedawnienia całego roszczenia, nawet jeżeli kwota zachowku okaże się wyższa od żądanej w pozwie.

Powody dla których Sąd zadał pytanie prejudycjalne

18. Przedmiotem postępowania jest m.in. wydanie rzeczy – umów kredytu konsumenckiego od pozwanego Banku, które zdaniem powoda są niezbędne do wystąpienia przez niego z ewentualnymi roszczeniami w stosunku do pozwanego o zwrot pozaodsetkowych kosztów kredytu na podstawie artykułu 49 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim, stanowiącym implementację artykułu 16 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz. U. UE. L. z 2008 r. Nr 133, strona 66 z późniejszymi zmianami, dalej dyrektywa w sprawie umów o kredyt konsumencki).
19. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, powód nabył na podstawie umów cesji roszczenie o zwrot pozaodsetkowych kosztów kredytu od wskazanych w stanie faktycznym sprawy konsumentów, które wynikają z szeregu umów kredytu konsumenckiego, zawartych przez nich z pozwanym i domaga się wydania wyżej wymienionych umów oraz podania określonych informacji, gdyż konsumenci nie posiadali egzemplarzy umów (utracili je).
20. Fakt, że ich roszczenie istnieje powód zweryfikował za pomocą przedłożonych informacji z Biura Informacji Kredytowej (które stanowi prywatne przedsiębiorstwo i uzyskanie informacji dotyczącej danej osoby wymaga dodatkowych opłat).
21. Bezsporne jest między stronami, że pozwanego i poprzedników prawnych powoda łączyła umowa kredytu konsumenckiego, natomiast pozwany podniósł, że brak jest podstaw prawnych do wydania powodowi (jak również jego poprzednikom prawnym) wnioskowanego dokumentu w postaci umowy, nawet jeżeli konsumenci, tak jak w sprawie będącej przedmiotem niniejszego postępowania, zwolnili bank z zachowania tajemnicy bankowej i umocowali powoda do wystąpienia o wydanie umów kredytu łączących pozwanego z poszczególnymi konsumentami.
22. Zdaniem Sądu pozostałe zgłoszone przez powoda roszczenia nie mają istotnego znaczenia dla zadanego pytania, gdyż dotyczą informacji, które będą wynikać w znacznej części bezpośrednio z wydanych umów.
23. W ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę pojawiło się zagadnienie wymagające wykładni prawa Unii Europejskiej to jest artykułu 16 dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki, w związku z zasadą skuteczności prawa Unii Europejskiej. Niewątpliwie bowiem prawodawca unijny jak również krajowy dążąc do silnej ochrony konsumenta, przewidzieli dla niego możliwość odzyskania części kosztów uiszczonych w związku z zawartą umową o kredyt w sytuacji jego przedterminowej spłaty. Jednakże, jak wynika

z przepisów prawa krajowego, fakt istnienia tego roszczenia, a więc zawarcia umowy i wcześniejszej spłaty kredytu, musi zostać wykazany przez powoda (konsumenta), co nie może nastąpić bez przedłożenia Sądowi dowodu w postaci umowy.

24. Bez umowy i informacji związanych ze sposobem spłaty kredytu, wydaje się niemożliwe dokonanie oceny przez konsumenta: po pierwsze – prawidłowości wyliczonych przez pożyczkodawcę pozaodsetkowych kosztów kredytu podlegających zwrotowi, a po drugie, dokonanie oceny ekonomicznej opłacalności wytoczenia powództwa. To zaś zdaniem Sądu odsyłającego, powoduje poważne wątpliwości co do skuteczności przyznanego konsumentowi prawa do zwrotu proporcjonalnej części pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego, w sytuacji, w której konsument w ogóle nie może zweryfikować czy i w jakiej wysokości należny mu jest zwrot pozaodsetkowych kosztów kredytu.
25. Jednocześnie Sąd ma na uwadze, że na konsumencie nie ciąży obowiązek przechowywania egzemplarza umowy, a co więcej zazwyczaj konsument nie posiada technicznych możliwości do trwałego zabezpieczenia egzemplarza zawartych umów, w szczególności, że stronami umów których dotyczy przepis artykułu 49 ustawy o kredycie konsumenckim, są zazwyczaj osoby o niskich dochodach, które zawierają liczne krótkoterminowe pożyczki spełniające definicję kredytu konsumenckiego. W konsekwencji należy uznać, że mając wiele zawartych tego rodzaju umów, mogą ich egzemplarze utracić. Dlatego też zdaniem Sądu wydaje się prawdopodobne, że w chwili wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego, wielu konsumentów, może już nie posiadać egzemplarza umowy, co uniemożliwia im skuteczną weryfikację roszczeń posiadanych w stosunku do kredytodawcy a opartych o artykuł 49 ustawy o kredycie konsumenckim.
26. Częstą praktyką jest dokonywanie spłaty poprzedniego kredytu poprzez zaciągnięcie nowego zobowiązania. W takiej sytuacji nie dochodzi do przekazania środków na rachunek konsumenta, a w związku z tym nie ma on precyzyjnej informacji o tym, kiedy doszło do spłaty zadłużenia.
27. Zdaniem Sądu odsyłającego nie stanowi poprawy sytuacji konsumenta fakt, że może on zwrócić się do prywatnych przedsiębiorstw, oferujących informację dotyczące zadłużenia, powyższe bowiem wymaga wyłożenia dodatkowych opłat, które mogą stanowić zaporę do realizacji przysługującego mu na podstawie prawa Unii roszczenia. Co więcej taka informacja nie jest pełna i nie musi zawierać także informacji o wszystkich zaciągniętych zobowiązaniach.
28. Co prawda na gruncie krajowych przepisów postępowania istnieje możliwość zobowiązania przez Sąd oznaczonej osoby do wydania określonych dokumentów – artykuł 248 kodeksu postępowania cywilnego, niemniej takie zobowiązanie nie może służyć sprecyzowaniu roszczenia i będzie miało zastosowanie dopiero po skutecznym wniesieniu pozwu.
29. Tymczasem warunkiem wniesienia sprawy jest dokładne określenie żądania (artykuł 187 § 1 punkt 1 kodeksu postępowania cywilnego), co nie jest możliwe bez posiadania przez konsumenta bądź jego następcę prawnego umowy kredytu i informacji o dacie w jakiej doszło do spłaty zadłużenia. W takiej sytuacji przewodniczący będzie musiał wezwać do uzupełnienia braków formalnych pozwu (artykuł 130 § 1 kodeksu postępowania cywilnego) i w konsekwencji (wobec niemożności ich usunięcia) może dojść do zwrotu pozwu, co będzie się wiązało z tym, że nie wywoła on żadnych skutków jakie ustawa wiąże z jego wytoczeniem (artykuł 130 § 2 kodeksu postępowania cywilnego).

30. W przypadku konsumenta, który będzie reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika będzie nadto groziło mu zwrócenie pozwu bez wzywania do jego poprawienia (artykuł 130^{1a} kodeksu postępowania cywilnego) z ewentualnym uprawnieniem do poprawienia pozwu w terminie tygodniowym od dnia doręczenia zarządzenia o zwrocie (artykuł 130^{1a} § 3 kodeksu postępowania cywilnego).
31. Jeżeli natomiast konsument sformułowałby swoje roszczenie przypadkowo to w sytuacji żądania przekraczającego rzeczywiście należną mu kwotę, naraziłby się na zarzut przegrania postępowania i konieczność poniesienia jego kosztów. W polskiej praktyce sądowej utrwalono się przekonanie, że powód cofający pozew lub którego powództwo zostało oddalone przegrywa sprawę, a wyjątkiem jest sytuacja dokonania zapłaty przez pozwanego w toku postępowania (por. *Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2013 r. sygn. akt IV CZ 8/13*).
32. Oczywiście w krajowej praktyce sądowej przyjmuje się, że powód może wykazać, że wytoczenie powództwa było niezbędne do dochodzenia jego praw i w takim przypadku nie będzie obciążony wyżej wymienionymi kosztami. Sytuacja jak ta będąca przedmiotem niniejszego postępowania nie jest jednak objęta utrwaloną praktyką sądową, możliwe jest więc, że część sądów będzie w takiej sytuacji uznawać, że konsument, z powodu utraty umowy, sam zawinił niemożliwości ustalenia wysokości roszczenia i powinien w związku z tym ponieść jego koszty. W szczególności, że nieobciążanie osoby wytaczającej powództwo, która następnie cofa w części pozew jest wyjątkiem od zasady odpowiedzialności stron za wynik procesu (artykuł 98 § 1 kodeksu postępowania cywilnego) i jako taki będzie interpretowany zważająco, co rodzi po stronie konsumenta znaczną niepewność związaną z wytoczeniem powództwa.
33. Jednocześnie gdyby konsument wniósł roszczenie w mniejszej wysokości niż mu należna, mógłby narazić się na przedawnienie pozostałej należnej mu kwoty. W utrwalonej krajowej praktyce sądowej, przyjmuje się, że przepis artykułu 123 kodeksu cywilnego, który określa kiedy dochodzi do przerwania biegu przedawnienia, przewiduje, że co do zasady wniesienie pozwu przerywa bieg przedawnienia, ale tylko co do tej części żądania, w jakiej zostało wytoczone.
34. Wyjątek od tej zasady dotyczy tylko tych roszczeń, których nie można ustalić w chwili wytoczenia pozwu, gdyż wynikają one z wyceny określonego majątku dokonanej przez Sąd w określonej chwili (*Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2014 r. sygn. akt IV CSK 82/14*, *Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r. sygn. akt III CSK 298/08*). Fakt, że konsument nie mógł ustalić wysokości swojego roszczenia, bo nie posiadał umowy, nie stanowi zaś sytuacji, w której ustalenie należnej kwoty stanie się możliwe dopiero w toku postępowania sądowego z uwagi na to, że dopiero w toku postępowania niejako konstytutywnie dochodzi do ustalenia wysokości roszczenia.
35. Brak umowy nie pozwala też konsumentowi na oszacowanie, czy w ogóle opłaca mu się dochodzić swoich roszczeń, jak również dokonać kontroli czy prawidłowo rozliczono jego kredyt po przedterminowej spłacie. Konsument jest słabszą stroną umowy, nie posiada narzędzi, takich jak przedsiębiorstwa w rodzaju banków, które pozwalałyby mu przechowywać w sposób nienaruszony każdego istotnego dla niego dokumentu. Utrata egzemplarza umowy uzyskanego z chwilą jej zawarcia powoduje więc, zdaniem Sądu, że konsument, w warunkach prawa krajowego, pozbawiony jest realnie możliwości dochodzenia swoich roszczeń opartych

o artykuł 49 ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim (a więc roszczenia opartego wprost o artykuł 16 dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki) i możliwości rozważenia zasadności dochodzenia tych roszczeń.

36. Mając natomiast na uwadze, że z utrwalonego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika obowiązek zapewnienia przez Sądy krajowe skuteczności prawa Unii Europejskiej i wymóg ten rozciąga się również na to by w sytuacji gdy jest to konieczne, Sądy były uprawnione do stosowania środków, których normy prawa krajowego nie przewidują (*Wyrok ETS z dnia 19 czerwca 1990 r., Factortame i in., C-213/89, EU:C:1990:257*) Sąd odsyłający ma wątpliwość czy z artykułu 16 dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki mając na uwadze zasadę skuteczności prawa UE wynika uprawnienie do żądania dokumentów takich jak umowa o kredyt konsumencki, która została przedterminowo spłacona oraz informacji o dacie i kwocie spłaty kredytu, jeżeli ich uzyskanie jest niezbędne do oceny zasadności wytoczenia powództwa jak również do skutecznego wytoczenia powództwa, bez narażenia się na konieczność zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu bądź przedawnienia części roszczenia.
37. Zdaniem Sądu odsyłającego, w sytuacji gdyby konsumentowi nie przysługiwało takie roszczenie, dochodzenie swoich praw wynikających z artykułu 16 dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki, byłoby dla konsumenta znacznie utrudnione. Wytoczenie powództwa wiązałoby się bowiem ze znacznym ryzykiem, które może zniechęcać do realizacji wyżej wymienionego roszczenia.
38. W ocenie Sądu, sam brak umowy pozbawia konsumenta także prawa do dokonania oceny czy wystąpienie na drogę sądową w ogóle jest konieczne i opłacalne. Konsument lub podmiot który wstąpił w jego uprawnienia (w wyniku umowy cesji) nie ma więc jakiegokolwiek możliwości jednoznacznego ustalenia swojej sytuacji co również może stanowić środek zniechęcający do wystąpienia z roszczeniem przeciwko pożyczkodawcy. Wszystkie te okoliczności powodują, że wyżej wymienione podmioty z jednej strony nie mogą ustalić swoich uprawnień w stosunku do pożyczkodawcy, a z drugiej dochodzenie tych uprawnień, jeżeli mimo braku jednoznacznej oceny zasadności swoich roszczeń zdecydują się na pozew, jest znacząco utrudnione (z uwagi na poważne ryzyka jakie wiążą się dla powoda z wytoczeniem powództwa).

